

0-nr 9.

Collegevoorstel

gemeente Langedijk

Reg.nr: Langedijk Reg.nr: Heerhugowaard

Datum : 6 juli 2021
 Agendanummer : 9
 Adviseur : M.F. Bakelaar
 Afdeling / team : Domein Ruimte
 Vertrouwelijk : Nee
 Onderwerp : Oprichting en deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) MRA-NHN

Is preventief toezicht van de provincie op het voorstel van toepassing?: Nee

Gevraagde beslissing(en)

1. Op basis van bijgaand raadsvoorstel de raad te informeren om te participeren in de ROM MRA-NHN via deelname aan de Stichting Administratiekantoor Noord-Holland Noord (STAK).
2. De raad in de gelegenheid te stellen tot het uiten van haar wensen en bedenkingen over participatie in de STAK alvorens het college hierover een definitief besluit neemt.
3. De raad te vragen in te stemmen de benodigde middelen voor de deelname aan de ROM via de STAK beschikbaar te stellen. Dit betreft:
 - a. De inleg € 660.540 in het fondskapitaal in de ROM Regio B.V. met een gefaseerde rentelast oplopend tot jaarlijks € 9.908.
 - b. Een jaarlijkse exploitatiebijdrage voor de ROM voor, in ieder geval de periode 2021 – 2024, zijnde € 9.764 structureel per jaar, afhankelijk van het totale aandelenbezit in de ROM Regio b.v..

Afdoening

Paraaf manager					
Paraaf medeadviseur	BMO	VVH	OW	B&P	PUZA

	Conform voorstel	Conform aantekening gemeentesecretaris	Bespreken
Burgemeester			
Wethouder			
Wethouder			
Wethouder			
Wethouder			
Gemeentesecretaris			

Aantekening secretaris:

Collegebesluit: 06.09.21 CONFORM, MET INACHTNAMING VAN DE OPMERKINGEN ZOALS DIE HEDEN NOG 2de VOORGELEGD.

Burgemeester en wethouders van Langedijk,

E. (Erik) Annaert
gemeentesecretaris/directeur

L.A.M. (Leontien) Kompier
burgemeester

Inleiding

Economisch zijn er grote uitdagingen vanwege de huidige economische crisis en de noodzaak tot een energietransitie en transitie naar een circulaire economie. Vanwege deze opgaven hebben de overheden in de MRA en NHN het initiatief genomen voor de oprichting van een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij MRA-NHN (ROM). De ROM is erop gericht om de economie in de regio extra te stimuleren en heeft daartoe middelen om te investeren in bedrijven. Daarnaast ondersteunt de ROM bedrijven bij business development en bij het toe leiden naar of uitvoeren van rijksregelingen. De regio MRA-NHN is de enige regio die nog geen ROM heeft. De ROM vormt daarmee de missing link. Beoogd is dat ROM twee fondsen krijgt, een MKB-fonds gericht op het innovatief mkb van ca. 60 miljoen en een Transitiefonds van ca. 100 miljoen, gericht op de energietransitie en circulaire economie.

Beoogd resultaat

De beoogde nieuwe ROM krijgt een dubbele doelstelling. Doelstelling is om bij te dragen aan de klimaatopgave én het versterken van de economische structuur van de regio. Bij de klimaatopgave gaat het om de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie. Bij de economische opgave gaat het om regionale prioriteiten zoals agri & food, water, energie, ICT en logistiek.

Beoogde maatschappelijk resultaten van de ROM zijn:

1. Behouden en creëren van werkgelegenheid.
2. Fondsenwerving.
3. Aantrekken van private investeringen.
4. Bijdragen realiseren aan de klimaatdoelstellingen.

Argumenten

Doelstelling van de ROM is om bij te dragen aan het versterken van de regionale economie en aan het realiseren van transitieopgaven op energie en aan circulariteit. De belangrijkste taken van de ROM hiervoor zijn:

- Ontwikkelen (Business development): Ondernemers adviseren en begeleiden om hun plannen uitvoerbaar en financierbaar te maken. Dit kan onder meer betrekking hebben op technologische mogelijkheden, mogelijke kennispartners, (technologie-)leveranciers, klanten en netwerk. Dit vraagt sectorexpertise, voor het innovatief MKB en de transitieopgave, daarom worden hiervoor aparte developers aangesteld.
- Investeren: De ROM krijgt twee fondsen. Een MKB fonds van ca. 60 miljoen gericht op innovatief MKB. En een transitiefonds van ca. 100 miljoen gericht op energietransitie en transitie circulaire economie. De middelen van de gemeenten vloeien naar het Transitiefonds.
- Regelingen: Landelijk krijgen ROM's een steeds belangrijkere rol bij de uitvoering van nationaal economisch beleid en potentiële herstellfondsen. Voorbeeld is de uitvoering van de recente Corona Overbruggingslening. Uitwisseling van kennis en medewerkers tussen de investeringspoot en regelingenpoot zorgt voor maximale impact op de regionale economie.

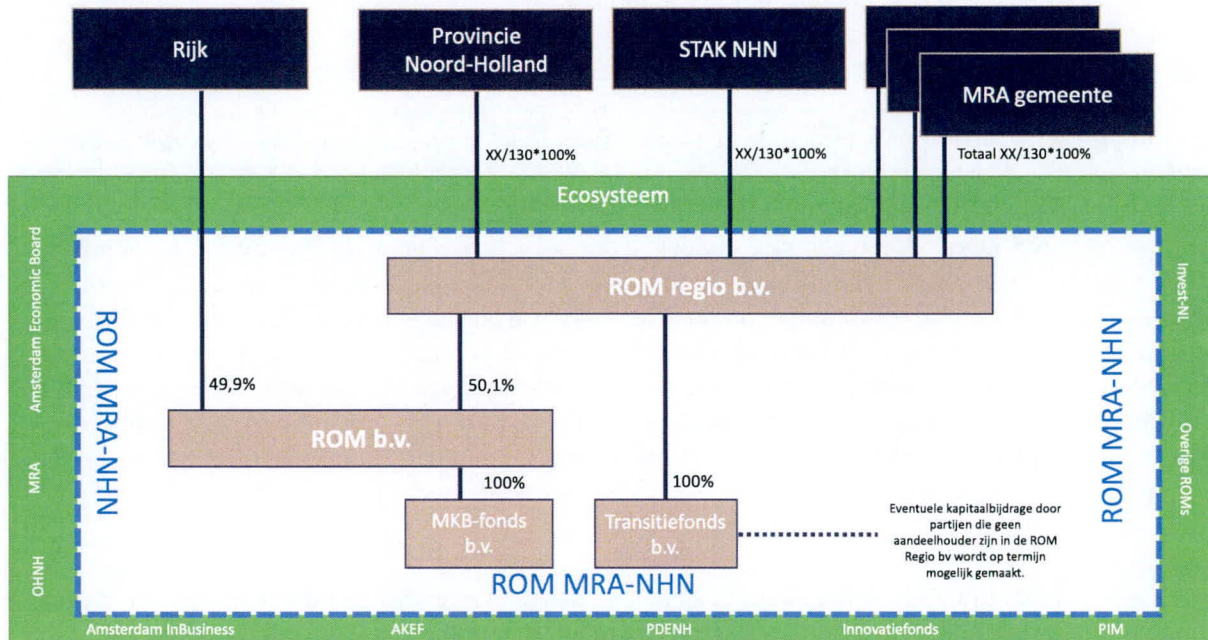
Beoogde organisatie ROM

De ROM zal bestaan uit twee besloten vennootschappen (bv's), te weten de ROM Regio b.v. en de ROM Holding bv. De structuur is in onderstaande afbeelding inzichtelijk gemaakt.

De aandeelhouders van de ROM Regio b.v. zijn de provincie Noord-Holland, Stichting Administratie Kantoor (STAK) NHN en de individuele MRA-gemeenten. De regionale partners zijn aandeelhouder naar rato van hun bijdrage aan het fondskapitaal. Dit bepaalt tevens het formele stemrecht. De NHN

gemeenten die geld inleggen in het fondskapitaal zullen formeel tot de STAK toetreden. Vanuit elke deelregio wordt er een bestuurder benoemd voor de STAK. De organisatie van de STAK wordt ondergebracht bij het Ontwikkelingsbedrijf NHN (ONHN). De collectieve deelname vanuit NHN loopt niet direct via het ONHN, omdat dan de provincie dubbel in de ROM Regio zou komen te zitten. Met de STAK wordt dit juridisch gescheiden.

Bij de inrichting van de ROM wordt rekening gehouden met bestaande organisaties als Amsterdam Economic Board, Horizon Flevoland en ONHN en fonds als PDENH, AKEF en Innovatiefonds NH. Hiermee worden samenwerkingsafspraken gemaakt. De ROM activiteiten doubleren niet, maar sluiten juist aan op het takenpakket van het ONHN. De ROM brengt aanvullend wat nu wordt gemist, namelijk specialistische ontwikkelkennis en risicodragend financieringskapitaal om uit de crisis te groeien en om de groene transitie voortvarend ter hand te nemen.

Voor majeure besluiten binnen de ROM Holding b.v. moeten het Rijk en ROM Regio b.v. overeenstemming hebben. Besluiten van de ROM Regio b.v. moeten met minimaal 51% van de stemmen worden genomen, waarbij voor majeure besluiten geldt dat hierbij tevens minimaal 3 kleine aandeelhouders voor moeten stemmen. Op deze wijze wordt de positie van de kleine aandeelhouders beschermd. Majeure besluiten zijn onder meer benoeming leden raad van commissarissen, vaststellen van o.a. het investeringsreglement, meerjaren strategisch bedrijfsplan en statuten en uitoefenen stemrecht in ROM Holding.

Fondsen

Onder de ROM worden twee fondsen ondergebracht, het MKB fonds en het Transitiefonds. Het MKB fonds is gericht op instandhouding en is 100% revolverend (inclusief inflatiecorrectie). Rendementen binnen het revolverende karakter worden opnieuw geïnvesteerd met inachtneming van het investeringsreglement. Het Transitiefonds is erop gericht dat de aandeelhouders aan het einde van de looptijd van 25 jaar hun investering minimaal nominaal terugontvangen. Deze periode kan met 5 jaar worden verlengd door de AVA. Het Transitiefonds is naar verwachting nominaal revolverend (excl. inflatiecorrectie). Bij beide fondsen wordt het fondsmanagement gedekt vanuit het rendement. Het investeringsreglement legt vast onder welke condities de fondsbeheerder tot financiering van doelondernemingen kan overgaan. Elk fonds heeft een eigen investeringsreglement die wordt vastgesteld in de AVA.

Belangrijkste punten ten aanzien van het Transitiefonds zijn:

- Verstrekken van leningen, garanties en/of aandelenkapitaal om de doelstellingen op het gebied van energietransitie en circulariteit te realiseren. Waarvan wordt verwacht een 10% betere CO2 prestatie dan vergelijkbare investering in CO2 emissierechten.
- De omvang van de totale financiering door het fonds ligt tussen € 2.000.000 en € 5.000.000. Uitzonderingen zijn in beperkte mate en/of met goedkeuring van de RvC mogelijk.
- Er moet altijd sprake zijn van cofinanciering. De ROM neemt nooit een groter deel van financiering op zich dan 49,9%.
- Professioneel fondsbeheer met o.a. ervaren fondsbeheerders, vergoeding mede afhankelijk van financieel en maatschappelijke resultaten van het fonds en toezicht door onafhankelijk investeringscomité.
- Bij financiering door het fonds wordt ten alle tijden gekeken of en in welke mate lokale, regionale of landelijke publieke (co-) financiering mogelijk is en in de aanvraag beargumenteerd waarom daar wel, niet of ten dele gebruik van wordt gemaakt.
- Het fonds streeft naar geografische spreiding binnen MRA en NHN.

Het investeringsreglement van het MKB-fonds wordt op vergelijkbare manier ingericht.

Door collectief als NHN gemeenten deel te nemen wordt NHN in omvang 4^e aandeelhouder van de ROM Regio b.v.. NHN krijgt hierdoor een serieuze positie in de ROM, waardoor het belang van NHN ook sterker naar voren kan worden gebracht. Daarom wil het college collectief met de andere gemeenten in NHN deelnemen aan de ROM. Op basis van inleg hebben de Provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam samen een meerderheid in de AVA van de ROM Regio b.v.. Om recht te doen aan het samenwerkingskarakter van de ROM wordt de positie van kleine aandeelhouders beschermd. De AVA streeft naar unanieme besluitvorming. Blijkt dat niet mogelijk te zijn, dan besluit de AVA op basis van het principe 'One share, one vote' op basis van een gewone meerderheid (50% +1). Voor majeure besluiten, zoals een statutenwijziging, moeten naast de 'grotere' aandeelhouders (Gemeente Amsterdam en Provincie Noord-Holland) ook minimaal drie andere aandeelhouders instemmen.

Exit strategie

Het is mogelijk om te zijner tijd het aandelenbelang in de ROM regio b.v. te verkopen aan een derde of aan andere aandeelhouders. Hiertoe is afgesproken dat aandelen eerst moeten worden aangeboden aan andere aandeelhouders. Als die niet willen overnemen is overdracht aan een derde mogelijk. Daarnaast is in de Bestuursovereenkomst ROM Regio b.v. opgenomen dat elke aandeelhouder het recht heeft de Bestuursovereenkomst op te zeggen binnen 3 maanden na een periodieke evaluatie.

Als het fondsvermogen van de ROM Regio b.v. € 130 miljoen bedraagt, neemt Langedijk voor 0,7/130^e deel aan de ROM. Als over 25 jaar besloten zou worden om de ROM op te heffen dan ontvangt de gemeente dat aandeel van de dan geldende waarde.

Het fondsmanagement stuurt actief op exits bij de portfoliobedrijven. Bij de initiële investeringsbeslissing wordt onderbouwd dat de propositie, gelet op de businesscase, goed te verkopen is.

Het MKB-fonds en het Transitiefonds hanteren elk een andere exit-strategie:

- Het MKB-fonds is gericht op instandhouding. Het fondsmanagement van het MKB-fonds kan rendementen binnen het revolverende karakter continu herinvesteren in nieuwe proposities binnen het investeringsreglement. Bij rendement boven het revolverende karakter (incl. inflatiecorrectie) bestaat de mogelijkheid om dividend uit te keren aan de aandeelhouders.
- Het Transitiefonds is erop gericht dat de aandeelhouders aan het eind van de looptijd hun investering minimaal nominaal terugontvangen. Na een investeringsperiode van 10 jaar zal het fondsmanagement de portefeuille in de daaropvolgende 15 jaar geleidelijk afbouwen of inzetten op verkoop van de resterende portefeuille (deze periode kan met 5 jaar verlengd worden). Bij rendement boven het nominaal revolverende karakter wordt de AVA voorgesteld om over te gaan tot dividenduitkering.

Het college sprak eerder de intentie uit om te participeren in de ROM, via de STAK. De raad wordt nu gevraagd haar wensen en bedenkingen te uiten en de financiële middelen beschikbaar te stellen, waarna het college definitief kan besluiten om te participeren.

Kanttekeningen

In de bijlage bij de raadsstukken is een volledig overzicht van de risico's opgenomen, "risicoanalyse ROM MRA-NHN".

Communicatie

Na de wensen en bedenkingen procedure en definitieve besluitvorming over participatie door de colleges, vindt communicatie plaats vanuit de regio of de ROM.

Participatie (Interactief werken)

Niet van toepassing

Juridisch

De juridische constructie is toegelicht in de 'beoogde organisatie ROM' onder argumenten, evenals de onderdelen 'fondsen' en 'exit strategie'.

Conform artikel 160 lid 2 gemeentewet doorloopt het college voor participatie een wensen en bedenkingen procedure met de gemeenteraad.

Financiën

Inleg fondskapitaal

Elke gemeente wordt uitgenodigd om in te stappen voor 1% van de gemeentebegroting 2020 als bijdrage aan het revolverende fondskapitaal. Dat gaat voor Langedijk om een bedrag van € 660.540. De inleg wordt verspreid over 4 jaar in gelijke delen. Aan het einde van de fondsperiode ontvangen we als deelnemer in principe deze inleg terug. De resulterende rentelasten^(*) (geen afschrijvingen) in de exploitatie betreffen:

- 2022 € 2.477
- 2023 € 4.954
- 2024 € 7.476
- 2025 € 9.908.

(*) Gebaseerd op 1,5% omslagrente die aan deze inleg wordt toegerekend.

Bijdrage exploitatiekosten

Om de taken van de ROM uit te voeren is een uitvoerende organisatie nodig. Hierbij gaat het om business development capaciteit voor de economische sectoren in de regio, financiële expertise voor de uitvoering van de rijksregelingen en strategische/netwerk-expertise om de samenwerking met de regionale partners vorm te geven. Voor de eerste exploitatiecyclus zijn de kosten hiervan geraamd op 2,8 miljoen, te verdelen over Rijk (1 miljoen), MRA (1,4 miljoen) en NHN (0,4) miljoen.

Op basis van de Bestuursovereenkomst ROM Regio b.v. (art. 4.5) dragen de aandeelhouders naar rato van hun aandelenbezit in de ROM Regio b.v. bij aan de exploitatiekosten. Dit betekent dat het exacte bedrag van de totale exploitatiekosten die gedragen moeten worden door de gemeenten in Noord-Holland Noord pas duidelijk zijn nadat alle gemeenten over participatie in het fonds hebben besloten. De totaal verschuldigde exploitatiebijdrage wordt vervolgens naar inwoneraantal verdeeld over de gemeenten. Uitgangspunt voor de verdeling binnen NHN is dat de gemeenten die participeren in het fonds proportioneel bijdragen en gemeenten die dat niet doen (veelal kleine gemeenten) een solidariteitsbijdrage leveren van € 3.400. Bij verdeling van de exploitatiekosten naar inwoneraantal in Noord-Holland Noord zijn de kosten voor Langedijk jaarlijks € 9.764 indien de totale inleg in het ROM fonds 16 miljoen bedraagt.

Over het tijdelijke of structurele karakter van de solidariteitsbijdrage zijn bestuurlijk nog geen sluitende afspraken gemaakt. Dit kan de komende periode nog duidelijk worden in bestuurlijke overleggen en moet sowieso betrokken worden bij de evaluatie over twee jaar.

De kosten van het fondsmanagement worden gedekt uit de inleg in het fonds. De kosten moeten zichzelf terugverdienen uit de opbrengsten van de investeringen. Dit brengt geen extra lasten met zich mee.

Na besluitvorming worden de genoemde kosten (rente en exploitatie) in de Programmabegroting 2022 opgenomen.

De exploitatiebijdrage voor de resterende 3 maanden van 2021, ad € 2.441, worden gedekt uit het budget Economische Visie, 6200410.434399.

Preventief toezicht

Niet van toepassing

Vervolgstappen

Zodra de wensen en bedenkingen procedure is afgerond en de raad heeft ingestemd met de financiële bijdragen, wordt het college gevraagd definitief te besluiten op participatie in de ROM.

De ROM wordt formeel per 1 juli 2021 opgericht. Gemeenten die voornemens zijn voor 1 oktober 2021 te besluiten dat zij uiterlijk 1 januari 2022 deelnemen aan de ROM worden gezien als eerste aandeelhouders van ROM. Grote besluiten, zoals besluitvorming over het investeringsreglement, worden pas na toetreding van deze gemeenten genomen. Tevens worden deze partijen al uitgenodigd voor aandeelhoudersvergaderingen indien deze daarvoor al worden gehouden.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Raadsvoorstel 'Wensen en bedenkingen over deelname aan de Stichting Administratiekantoor NHN voor participatie in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) MRA-NHN'.

Bijlagen ter informatie

--